

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

20.3.2009

B6-0160/2009

PROJEKT REZOLUCJI

w odpowiedzi na pytania wymagające ustnej odpowiedzi B6-0017/2009, 0018/2009, 0019/2009 i 0020/2009

zgodnie z art. 108 ust. 5 Regulaminu

złożyli Daniel Cohn-Bendit, H el ene Flautre, Caroline Lucas i Cem  zdemir

w imieniu grupy politycznej Verts/ALE

w sprawie umowy przejściowej w sprawie handlu z Turkmenistanem

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie umowy przejściowej w sprawie handlu z Turkmenistanem

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek dotyczący decyzji Rady i Komisji (5144/1999),
 - uwzględniając art. 133 oraz art. 300 ust. 2 akapit pierwszy traktatu WE,
 - uwzględniając art. 300 ust. 3 akapit pierwszy traktatu WE, na mocy którego Rada skonsultowała się z Parlamentem (C5-0338/1999),
 - uwzględniając art. 51 oraz art. 83 ust. 7 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Handlu Międzynarodowego oraz opinię Komisji Spraw Zagranicznych (A6-0085/2006),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie strategii UE dla Azji Środkowej¹,
 - uwzględniając art. 108 ust. 5 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że stosunki pomiędzy Wspólnotami Europejskimi a Turkmenistanem są w chwili obecnej regulowane Umową w sprawie wymiany handlowej i współpracy gospodarczej zawartą pomiędzy Wspólnotami a ZSRR w 1989 r.; mając na uwadze, że umowa ta nie zawiera klauzuli praw człowieka,
- B. mając na uwadze, że tymczasowe porozumienie w sprawie handlu i spraw związanych z handlem z dnia 2 grudnia 1998 r. zawarte pomiędzy Wspólnotą Europejską, Europejską Wspólnotą Węgla i Stali oraz Europejską Wspólnotą Energii Atomowej z jednej strony a Turkmenistanem z drugiej strony (COM(1998)0617 wersja ostateczna, 98/0304 (ACC)) podlega obecnie procedurze zatwierdzenia przez Radę,
- C. mając na uwadze, że Umowa o partnerstwie i współpracy (UPiW) z Turkmenistanem została zainicjowana w maju 1997 r. i podpisana w 1998 r.; mając na uwadze, że od tamtej pory UPiW ratyfikowało 11 państw członkowskich, Francja, Irlandia, Wielka Brytania i Grecja wciąż mają to uczynić, a 12 nowych państw członkowskich dokona jej ratyfikacji w ramach jednego odrębnego protokołu; mając na uwadze, że Turkmenistan ratyfikował UPiW w 2004 r.,
- D. mając na uwadze, że UPiW, po jej pełnej ratyfikacji, będzie zawarta początkowo na okres 10 lat, po upływie którego będzie corocznie odnawiana na kolejny rok, z zastrzeżeniem wypowiedzenia jej przez którąkolwiek ze stron; mając na uwadze, że strony mogą

¹ P6_TA(2008)0059.

rozszerzyć lub zmienić UPiW lub uszczegółwić ją w celu uwzględnienia nowych wydarzeń,

- E. mając na uwadze, że Turkmenistan odgrywa ważną rolę w regionie Azji Środkowej, a zatem pożądana jest bliska współpraca między tym krajem i Unią Europejską,
 - F. mając na uwadze, że sytuacja w Turkmenistanie uległa poprawie od czasu zmiany urzędującego prezydenta; mając na uwadze, że władze kraju wyraziły gotowość do przeprowadzenia ważnych reform; mając też na uwadze potrzebę poczynienia znacznych postępów w kilku kluczowych dziedzinach, takich jak prawa człowieka, zasady państwa prawa, demokracja i swobody obywatelskie,
 - G. mając na uwadze, że proponowana umowa przejściowa w sprawie handlu (ITA) pomiędzy Wspólnotami Europejskimi a Turkmenistanem przewiduje poszanowanie demokracji i praw człowieka, czyniąc z nich warunek współpracy,
 - H. mając na uwadze, że w związku z tym umowa przejściowa powinna zostać podpisana po spełnieniu wyżej wspomnianego warunku współpracy; mając na uwadze, że w rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie UE dla Azji Środkowej ustanowiono sześć kryteriów, które należy spełnić przed podpisaniem umowy przejściowej;
1. zauważa, że po zmianie na stanowisku prezydenta Turkmenistanu można zaobserwować wolę przeprowadzenia reform w najważniejszych dziedzinach; ze szczególnym zadowoleniem wita ustanowienie Krajowego Instytutu na rzecz Demokracji i Praw Człowieka; zauważa proces nowelizacji konstytucji, którego celem jest wzmocnienie demokracji, swobód obywatelskich oraz zasad państwa prawa; odnotowuje też przegląd prawa wyborczego; z zadowoleniem przyjmuje przystąpienie Turkmenistanu do umów międzynarodowych, takich jak drugi Protokół fakultatywny do Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych oraz Konwencja o prawach politycznych kobiet; przychylnie odnosi się do reformy systemu edukacji, zmierzającej do podniesienia jakości nauczania oraz zwiększenia równości wśród uczniów i studentów;
 2. wzywa rząd Turkmenistanu do szybkiego przyjęcia demokracji oraz do poszanowania zasad państwa prawa; uważa, że spełnienie kryteriów określonych przez Parlament mogłoby zostać uznane za ważny krok naprzód w kierunku stworzenia fundamentu poszanowania podstawowych praw człowieka, a mianowicie potrzeba bezwarunkowego uwolnienia wszystkich więźniów politycznych, zniesienie rządowych utrudnień w podróżach zagranicznych, zapewnienie swobodnego dostępu niezależnym obserwatorom, w tym przedstawicielom Międzynarodowego Czerwonego Krzyża, organom ds. praw człowieka ONZ oraz niezależnym organizacjom pozarządowym, a także potrzeba zasadniczej reformy systemu edukacji zgodnie z normami międzynarodowymi;
 3. ubolewa nad faktem, że w kilku kluczowych dziedzinach sytuacja jest nadal niezadowolająca mimo pewnych wysiłków na rzecz wynegocjowania swobodnego dostępu dla Międzynarodowego Czerwonego Krzyża i działań inicjujących reformę systemu edukacji; z zadowoleniem przyjmuje uwolnienie Valeri Pal w dniu 7 grudnia 2008 r., jednak domaga się uwolnienia wszystkich więźniów politycznych; jest jednak

świadomy faktu, że warunkiem zawieszenia wyroków jest nadal wyrażenie skruchy, które nie jest przejrzystym i legalnym procesem zgodnym z międzynarodowymi normami;

4. jest głęboko przekonany, że jeżeli zaangażowanie UE w sprawy Turkmenistanu będzie miało pryncypialny i spójny charakter, to da najlepsze możliwości zapewnienia znaczącej poprawy sytuacji demokratycznej, gospodarczej i społecznej obywateli Turkmenistanu;
5. uważa, że możliwość podpisania umowy przejściowej stanowi ważny wkład we wzmocnienie procesu reform w Turkmenistanie; wzywa Radę i Komisję do pełnego wykorzystania tego istotnego środka poprzez wyraźne określenie przed podpisaniem umowy przejściowej szczegółowych zmian w dziedzinie praw człowieka, których wprowadzenia oczekuje od rządu turkmeńskiego, i w związku z tym wzywa do przyjęcia planu działania z jasnym harmonogramem osiągnięcia zgodności;
6. jednocześnie wzywa Radę i Komisję do należytego odniesienia się do kryteriów ustanowionych przez Parlament Europejski w rezolucji z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie strategii UE dla Azji Środkowej w ich wymianach z rządem turkmeńskim dotyczących perspektyw umowy przejściowej;
7. wzywa Radę i Komisję do włączenia do UPiW mechanizmu konsultacji w ramach klauzuli praw człowieka, w tym jednoznacznej klauzuli zawieszającej dotyczącej praw człowieka; wzywa Radę do zawieszenia przedmiotowej umowy w przypadku złożenia przez Parlament Europejski takiego wniosku;
8. podkreśla potrzebę dalszego zachęcania do tych zmian przez Unię Europejską, szczególnie poprzez wspieranie priorytetowych projektów w dziedzinie praw człowieka i demokracji, wykorzystując w tym celu instrumenty finansowe UE; podkreśla, że należy ostrożnie i regularnie analizować działania rządu;
9. wzywa Radę i Komisję do regularnego przekazywania Parlamentowi Europejskiemu ważnych informacji dotyczących sytuacji w zakresie praw człowieka w Turkmenistanie;
10. wzywa też Radę i Komisję do włączenia do UPiW klauzuli przeglądu; domaga się konsultacji z PE w przypadku jakiegokolwiek przeglądu UPiW;
11. wskazuje, że UPiW wymaga zgody Parlamentu, by umowa mogła wejść w życie; mimo że ITA nie wymaga niestety zgody Parlamentu, wzywa on do pełnego uwzględnienia kwestii omówionych w przedmiotowej rezolucji, gdyż nieuczynienie tego mogłoby negatywnie odbić się na zgodzie PE na UPiW;
12. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich, jak również rządowi i parlamentowi Turkmenistanu.